

QUIEN AMA EDUCA

Içami Tiba

Madrid: Santillana Ediciones Generales (2009)

DOI: <https://doi.org/10.32093/ambits.vi56.5045>

Totes les persones que ens dediquem professionalment a l'educació, des de l'angle especialitzat que ens correspongui, hem pogut constatar la importància de la qualitat del vincle que s'estableix entre els ensenyants i l'alumnat destinatari dels continguts. No és massa difícil de percebre com n'és d'insuficient la formació universitària i el currículum formatiu del professorat si no hi ha un compromís personal en el tracte humà amb el conjunt d'alumnes que son objecte dels ensenyaments previstos.

El posicionament emocional dels alumnes davant del fet d'anar a escola, assistir a classe i atendre les indicacions de les seves mestres no depèn únicament de la seva motivació ni del suport que se li dona des de casa, ni tan sols de l'estil més o menys amè o atractiu amb què se li presenten les activitats quotidianes a l'aula. No hi ha dubte que, en aquest àmbit, tots els professionals de l'ensenyament hem anat renovant estils, après dinàmiques i provat infinitat d'estratègies per tal de centrar l'atenció i l'interès dels alumnes. I molt sovint s'han aconseguit amb destacable reeiximent molts dels propòsits elaborats amb aquesta finalitat.

Amb una bona dosi de valentia i decisió, el doctor brasiler Içami Tiba ha gosat posar-se a escriure sobre aquest tema i no s'ha encallat en valoracions simplistes ni d'una ètica fàcilment evidenciable. Més enllà d'aquesta consideració, ha arribat sense embuts a la conclusió que en l'acte d'ensenyar hi ha d'haver un indissimulat sentit de l'amor, sense el qual es fa altament difícil el prodigi d'educar.

L'autor del llibre adverteix que una bona part dels textos i reflexions que hi apareixen els deu, en part o totalment, a la seva filla Natércia, psicòloga, especialitzada en psicodrama i amb gran experiència en la psicoteràpia de parelles i famílies.

En les exposicions inicials del text parteix de la reflexió sobre els canvis que ha comportat l'actual estructura de la societat i la nova composició de les famílies als primers anys del segle XXI. Per això, el contingut del llibre està particularment dedicat als ensenyants, a les famílies en l'educació dels fills. Aquesta pretensió va orientada a aconseguir que els infants es converteixin en persones felices, autònomes, competents i amb ètica, en rebre una educació integral. No descarta la consciència que la canalla actualment pot tenir accés a més coneixements que els adults, inclús abans de moltes etapes inicials del seu desenvolupament, com el saber parlar o caminar. Actualment, les formes de convivència familiar han canviat molt: les mares i els pares son menys presents en la vida dels infants i aquests comparteixen la seva vida amb persones alienes a la família des d'edats molt primerenques. Aquesta condició comporta que els fills aporten a la vida familiar molts coneixements, sabers, paraules i formes de comportar-se que no s'han originat dins de la mateixa família original. Igualment, la unicitat i

exclusivitat amb què son tractats els fills dins de cada casa es difon totalment quan entren al context de convivència escolar o grupal. Per tot això, els valors que transmetien els adults als seus fills tendeix a difuminar-se tant pel que fa a la concreció dels seus continguts com per la rapidesa amb què canvien.

Içami Tiba (i Natércia Tiba, en molts moments) raonen sobre els efectes que ha tingut l'evolució de conceptes històricament immòbils com el paper de la dona i l'home a la família i la societat, la posició del feminisme en la renovació estructural de les unitats familiars, la polivalència de les funcions femenines i masculines en els camps de l'exercici de la maternitat i paternitat, en combinació amb la seva activitat professional i exercici autònom de la pròpia realització com a persones.

L'educació es basa en molts paràmetres dignes de ser avaluats en la seva essència, però té un element clau en la presència dels límits, de les afirmacions i els permisos. Tots aquests elements condicionen la construcció de l'autoestima dels menuts i és precisament la presència de l'amor relacional el que dona la suficient força als infants de cara a construir el seu creixement en seguretat i enteresa.

Si bé l'essència dels ideals que l'autor ens transmet té un fonament de visibles conviccions religioses, no te cap repressió a tractar tots els temes que puguin ser presents en la convivència i potencial conflictitat entre les persones adultes i els infants. Intenta validar diferents maneres d'actuar, des de la més passiva a la més empàtica, passant per les formes més primàries del comportament humà. Tracta amb extensa mostra d'exemples casuístics la felicitat, en les diferents dimensions en que es pot manifestar.

És convenient recordar que aquest llibre té una segona versió dedicada amb intensitat a l'educació dels adolescents als ensenyaments secundaris, però el capítol que dedica a aquesta etapa del desenvolupament humà és netament descriptiu sobre el que significa per l'adolescent la seva convivència entre els de la seva edat, el complex i delicat procés del reconeixement de la pròpia identitat sexual i tots els matisos que recullen els efectes de la pertinença a un grup social de característiques netament particulars.

Totes les consideracions que sorgeixen en aquest escrit estan netament orientades cap a una mirada oberta en referència a els processos evolutius del creixement personal, les formes de relació interpersonal i les immenses variacions que els costums socials han anat adquirint en l'actualitat. Per descomptat, no oblida que cap infant no neix amb un llibre d'instruccions que faciliti les actuacions i estratègies idònies per a acompanyar-lo cap a un creixement segur i fortificant.

Les consideracions envers la digitalització de la societat queden establertes com un repte de dimensions difícilment delimitables, però que no es poden defugir davant l'evolució innegable que està seguint el nostre progrés com a societat, tant pels aspectes tecnològics com per les noves dimensions que regeixen les formes d'organització personal i interrelacional.

Jaume Forn i Rambla